

Řízení pod vlivem alkoholu: Poznatky ze správních řízení a dalších právních institutů souvisejících s podezřením ze spáchání přestupku

Ačkoliv lze předpokládat, že v nadpisu tohoto příspěvku uvedená správní řízení se většiny odborných čtenářů osobně týkat nebudou, a to z toho důvodu, že řízení pod vlivem alkoholu je nejen přestupkem, resp. trestným činem, ale i většinovou veřejností velmi silně odmítaným jednáním, ze strany médií je právě řízení pod vlivem alkoholu opakovaně věnována silná pozornost. Články a reportáže na toto téma se však prakticky vždy omezují jen na velmi omezený úsek celé této problematiky a často obsahují i celou řadu nepřesností ve vztahu k průběhu souvisejících správních řízení. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl sepsat krátký příspěvek na toto téma.

Faktický průběh událostí je zpravidla následující: Řidič motorového vozidla je hlídkou Policie ČR zastaven a vyzván k podrobení se zkoušce na přítomnost alkoholu v dechu. Tato zkouška je dnes nejčastěji prováděna certifikovaným měřičem Dräger alcotest, certifikovaným Českým metrologickým institutem (v policejních a správních spisech zpravidla nazývaným jednoduše Drager). Díky technické vyspělosti měřičů přítomnosti hladiny alkoholu v dechu ustupuje do pozadí klasický odběr biologických vzorků (odborné lékařské vyšetření) a samostatně stojící výsledek měření, provedeného měřičem Dräger alcotest, je při splnění stanovených podmínek možno považovat za samostatný důkaz, bez potřeby provádět kontrolní odběr biologických vzorků[1].

Řidič, jsa upozorněn na následky odmítnutí, zpravidla k dechové zkoušce svolí. Pro účely naší modelové situace předpokládejme, že test na přítomnost alkoholu v dechu je pozitivní a naměřená hodnota odpovídá rozmezí 0,25 – 1,0 promile (nad 1,0 promile by se již jednalo o trestný čin, pod 0,25 promile naopak z důvodu možné fyziologické hladiny v alkoholu krve nepůjde o přestupek[2]). Zkouška je obvykle po uplynutí pěti minut opakována, aby bylo vyloučeno, že hladina alkoholu již dále nestoupá, což by indikovalo, že alkohol byl požit bezprostředně před jízdou a stále dochází k jeho resorpci do organismu a naměřený výsledek tak nelze považovat za konečný. Předpokládejme tedy v našem hypotetickém případě, že i při druhém měření byla zjištěna přítomnost alkoholu v dechu, která měla mírně klesající tendenci, v důsledku čehož byl řidiči na místě odebrán řidičský průkaz a řidič byl zpraven o skutečnosti, že s ním bude zahájeno správní řízení pro podezření ze spáchání přestupku řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu dle § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o

silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPPK“). Řidič je v této souvislosti obvykle zároveň informován, že za tento přestupek mu hrozí trest pokuty od 2 500 Kč do 20 000 Kč, zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku a udělení 7 „trestných“ bodů.

Skutečnost, kterou obvykle policie řidiči – laikovi nesdělí, je ovšem taková, že s podezřelým řidičem jsou zahájena správní řízení dvě a v souvislosti se zadržením řidičského průkazu je využita řada dalších právních institutů.

Prvním správním řízením, do kterého má účastník možnost skutečně bezprostředně zasáhnout, je řízení o zadržení řidičského průkazu dle § 118c ZPPK. Účelem tohoto řízení je právně provázat období mezi okamžikem, kdy je řidiči na místě zabráněno v jízdě dle § 118a odst. 1 písm. c) ZPPK, při současném zadržení řidičského průkazu dle § 118b ZPPK, a rozhodnutím správního orgánu v řízení o spáchání přestupku. Druhým řízením, ve kterém je předpokládán významný vliv účastníka řízení, je pak právě zmíněné přestupkové řízení.

Od okamžiku zastavení řidiče a žádosti o podrobení se zkoušce na přítomnost alkoholu v dechu až do pravomocného rozhodnutí o přestupku dojde k aplikaci celé řady institutů správního práva, které s trochou nadsázky můžeme označit za exkurz do většiny typových nástrojů užívaných veřejnou správou.

V okamžiku pozitivního měření je tedy řidiči zabráněno v jízdě na základě § 118a odst. 1 písm. c) ZPPK. V tomto případě se jedná o svého druhu faktický pokyn či bezprostřední zásah, kterým je ze strany dozorcího orgánu na základě výslovného zákonného zmocnění bezprostředně zasahováno do subjektivního práva určité osoby[3]. Tento zásah je dle ZKPP odůvodněn „bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích“. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 34/2009 - 33 ze dne 4.11.2009 mimo jiné vyplývá také to, že případnou obranou v této fázi řízení by mohla být žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu, pokynu, nebo donucení, dle § 82 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).

Současně je řidiči na základě § 118b odst. 2 ZPPK na místě zadržen řidičský průkaz. Důvodová zpráva k novele, kterou byl do ZPPK zaveden institut zadržení řidičského průkazu[4], také toto zadržení řidičského průkazu označila za právní povahou bezprostřední zásah. Oznámení o zadržení je provedeno písemně, náležitosti potvrzení o zadržení stanoví prováděcí právní předpis.

Policí je poté řidičský průkaz předán do úschovy obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Ten je na základě § 118c ZPPK do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o zadržení řidičského průkazu povinen zahájit správní řízení, na základě něhož lze rozhodnout o zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo o trestném činu (jde-li o podezření ze spáchání trestného činu, zahájí řízení po předchozím souhlasu státního zástupce). Lhůta 5 dní pro zahájení správního řízení je lhůtou pořádkovou. Lze konstatovat, že toto řízení plní účel jistého předběžného opatření, jehož obecnou úpravu lze nalézt v § 61 zákona č. 500/2004 Sb, správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“). Ačkoliv je úvaha o podobnosti řízení o zadržení řidičského průkazu a vydání předběžného opatření spíše v rovině oběma těmito právními nástroji společného výsledku, a nelze předpokládat, že bude odborníky aprobována[5], významné styčné body lze bezpochyby nalézt. Ostatně i v důvodové zprávě k novele ZPPK, kterou byl do zákona zaveden institut zadržení řidičského průkazu[6], bylo původně uvedeno, že: „*v případech vlastního protiprávního jednání řidiče pak zákon umožňuje správnímu orgánu rozhodnout ve správním řízení o předběžném opatření spočívajícím v tom, že řidičský průkaz zůstane zadržen do doby rozhodnutí o přestupku nebo trestném činu*“. Čím jiným je totiž motivováno řízení o zadržení řidičského průkazu, než potřebou, aby byly zatímne upraveny poměry účastníka řízení? Je třeba dát právní důvod zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku a zatímne zajistit snazší vynutitelnost případného rozhodnutí o přestupku[7]. Rozdíl oproti předběžnému opatření je ten, že

se tak obvykle děje pouze na základě posouzení, zda byly splněny zákonné požadavky pro zadržení řidičského průkazu dle § 118a odst. 1 písm. a) - h) ZPPK, bez možnosti správního uvážení.

Na tomto místě bych drobně polemizoval s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 74/2010 - 77 ze dne 27. května 2011, který v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že: *„právě ustanovení § 118a odst. 1 ve spojení s § 118c odst. 1 zákona o silničním provozu neposkytují správním orgánům možnost správního uvážení. Uvedená ustanovení zákona o silničním provozu stanoví správnímu orgánu jednoznačně, jakým způsobem má rozhodnout v případě naplnění některého z předpokladů předvídaných v § 118a odst. 1 písm. a) - h) uvedeného zákona. Tato ustanovení nedávají správnímu orgánu žádný prostor pro vlastní úvahu o aspektech předmětného jednání či pro zohlednění jiných než v těchto ustanoveních uvedených kritérií.“* Z praktického pohledu totiž velmi často řízení o zadržení řidičského průkazu probíhá zpočátku souběžně s řízením přestupkovým a účel řízení o zadržení řidičského průkazu tak není zcela naplněn. Obě řízení jsou zahájena ve stejnou dobu, v obou řízeních je účastník upozorněn na možnost vyjádřit se. Teprve pokud tak účastník řízení v řízení o zadržení řidičského průkazu neučiní, nebo sám nepožádá ve smyslu § 49 odst. 1 a odst. 3 SŘ o nařízení jednání, je rozhodnuto o zadržení řidičského průkazu a přestupkové řízení dále pokračuje samostatně. Takové rozhodnutí však může být učiněno několik týdnů po zadržení řidičského průkazu policistou nebo dokonce po zahájení řízení o zadržení řidičského průkazu dle § 118c odst. 1 ZPPK. Pokud však existují pochybnosti o tom, že účastník řízení o zadržení řidičského průkazu skutečně řídil vozidlo pod vlivem alkoholu (např. z důvodu pochybení policistů při měření, ne zcela prokazatelných výsledků měření, apod.) a tento účastník se rozhodne zjištění Policie ČR rozporovat, logicky, aby co nejrychleji získal řidičský průkaz zpět, bude svá tvrzení a důkazy navrhopat do obou zahájených správních řízení. A pokud by je správní orgán snad shledal oprávněnými ještě před tím, než rozhodne o zadržení řidičského průkazu, jakým způsobem by měl postupovat? Měl by bez jakékoliv možnosti správního uvážení, jak uvedl Nejvyšší správní soud v judikátu výše, rozhodnout o zadržení řidičského průkazu, ačkoliv si je již vědom toho, že následně v souladu s § 76 odst. 1 písm. b) nebo c) zákona č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o přestupcích“), přestupkové řízení zastaví? Zastavení přestupkového řízení vzhledem k jeho komplexitě a detailní úpravě v Zákoně o přestupcích totiž může trvat o řadu týdnů déle. Týdnů, v průběhu kterých účastníkovi řízení vzniká újma, způsobená odebráním možnosti řídit motorová vozidla. Vhodnějším se mi jeví jistou míru správního uvážení aplikovat a řidičský průkaz před rozhodnutím o zastavení řízení o přestupku účastníkovi vrátit. Účel přestupkového řízení by tím v případě následného rozhodnutí o uložení sankce ohrožen nebyl. Je samozřejmě třeba poukázat na to, že takových případů nebude mnoho, většina námitek účastníků řízení bývá zcela nepodložená a nezpůsobila vyvolat oprávněné pochybnosti o Polici zjištěných skutečnostech, vedená snahou pokusit se využít všech prostředků, které by mohly vést k vrácení řidičského průkazu.

Exkurz do instrumentáře správních orgánů v souvislosti s řízením motorového vozidla pod vlivem alkoholu uzavírá samotné přestupkové řízení. Dle § 125c odst. 1 písm. b) ZPPK se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem. Za tento přestupek se dle § 125c odst. 4 písm. c) ZPPK uloží pokuta od 2 500 Kč do 20 000 Kč, kumulativně dle § 125c ZPPK odst. 5 zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku a zároveň bude dle Přílohy ZPPK řidiči uděleno 7 bodů.

V případě zájmu bude možno se v budoucnu k tématu vrátit a praktické poznatky ve věci správních řízení, souvisejících s řízením pod vlivem alkoholu, čtenářům více přiblížit. Jedná se ostatně o oblast, která je příslušnými správními orgány řešena velmi často a tak i odborná právnická veřejnost může mít potřebu přesnější orientace v této problematice.

Mgr. Milan Schagerer, advokátní koncipient
autor působí v advokátní kanceláři ŠACHTA & PARTNERS, v.o.s.

[ŠACHTA & PARTNERS, v.o.s.](#)

Radlická 28/663
150 00 Praha 5

Tel.: +420 251 566 005
Fax: +420 251 566 006
e-mail: jurista@jurista.cz

[1] Srov. § 16 odst. 2 zákona č. [379/2005](#) Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

[2] Viz Metodický pokyn Ministerstva zdravotnictví pro postup při laboratorním stanovení alkoholu (etylalkoholu) v krvi. Věstník Ministerstva zdravotnictví, rok 2006, částka 7, kde je stanoveno: „za pozitivní průkaz požití alkoholického nápoje se pokládá hladina etylalkoholu vyšší než 0,20 g/kg, stanovená metodou plynové chromatografie.“, na který přímo navazuje např. Metodika Ministerstva dopravy – odboru provozu silničních vozidel, č.j. 285/2009-160-OST, která uvádí, že: „V případech, kdy je naměřená hodnota nižší než 0,25 ‰ (g/kg), tedy 0 - 0,24 ‰c (g/kg), je nutno ve smyslu uvedené metodiky považovat výsledek za negativní. Pokud by tedy takovým výsledkem bylo doloženo oznámení o podezření z přestupku učiněné Policií České republiky či obecní policií vůči správnímu orgánu, lze podle názoru Ministerstva dopravy z uvedené Metodiky dovodit, že výsledkem takového měření nelze s jistotou prokázat požití alkoholického nápoje řidičem, resp. ovlivnění řidiče alkoholem.“, k věci se vyjádřil také Nejvyšší správní soud, např. v rozsudku ze dne 21. 9. 2010, čj. 8 As 59/2010 – 78.

[3] Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č.j. 6 As 34/2009 - 33 ze dne 4.11.2009 došel k názoru, že: „Dotčený příkaz k zabránění v jízdě lze charakterizovat jako správní úkon zmocněné úřední osoby, spočívající ve vyslovení příkazu ke strpění určitého postupu orgánů veřejné moci, který je jeho adresát povinen respektovat. Podle Nejvyššího správního soudu tak naplňuje znaky právě tzv. faktického pokynu.“; Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o pozemních komunikacích [PSP, tisk 833/0] ze dne 1. 12. 2004, označuje zabránění v jízdě a zadržení řidičského průkazu za bezprostřední zásahy.

[4] Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o pozemních komunikacích [PSP, tisk 833/0] ze dne 1. 12. 2004

[5] Nejvyšší správní soud ostatně sám např. v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, čj. 7 As 69/2008-47 uvedl, že rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu podle § 118c ZKPP není rozhodnutím předběžné povahy podle § 70 písm. b) SŘS, tento příklad uvádím s vědomím, že množina předběžných opatření dle SŘ a rozhodnutí předběžné povahy dle SŘS není shodná

[6] Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o pozemních komunikacích [PSP, tisk

833/0] ze dne 1. 12. 2004

[7] Viz Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o pozemních komunikacích [PSP, tisk 833/0] ze dne 1. 12. 2004: „Vzhledem k uvedenému policie, ale i správní orgány požadují znovuzavedení institutu zadržení řidičského průkazu. Považují jej za nezbytný předpoklad účinnosti zásahu proti řidičům, kteří se dopustili závažného protiprávního jednání. Správní orgány pak v zadržení dokladu spatřují i významný donucovací prostředek pro řidiče, aby se dostavil ke správnímu orgánu k projednání přestupku.“

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nestačí „mít systém“ aneb povinnosti veřejnoprávních původců při přechodu na atestovaný eSSL](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Právní průvodce českou krajinou](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)